

Il Telesguard ed il Plan d'instrucziun 21

Temas rumantschs a l'ura da dumondas dal Cussegl grond

(anr/fa) Las deputadas e deputads al parlament grischun han fatg viv adiever da la pussaivladad da far dumondas a la regenza. Dus dad els s'han infurmads davart temas che han da far cul rumantsch. «È vegnida infurmada la regenza da vart da Radio e Televisiun Rumantscha RTR u da la televisiun svizra SRF che l'emissiun quotidiana rumantscha Telesguard vegnia stritgada senza cumpensaziun or dal program da la televisiun?», ha dumandà il deputà *Christian Hartmann* (pld, Engiadina'Ota) ier a chaschun da l'ura da dumondas dal parlament grischun. «Sche gea, tge pussaivladads ha la regenza u il parlament per cuntanscher che questa decisiun vegnia ponderada?»

«RTR prova da meglierar la situaziun»

Cussegljer guvernativ *Martin Jäger* ha respus ch'i saja vaira che SRF haja l'intenziun da restructurar il program da la saira baud: «Qua vegni discussiunà era da l'ura per emetter il Telesguard e da la lunghezza da l'emissiun. RTR sa stenta dentant da meglierar il mument cur ch'il Telesguard vegn emess en cumparegliaziun cun la situaziun actuala ch'è suboptimala.» Ch'ins veglia tar la dumonda, tgeninas emissions che vegnian emess via SRF u sin la homepage dad RTR era resguardar la distanza tranter ils emetturs da televisiun e l'internet, la quala daventia adina pli pitschna, ha'l cuntinuà. «Tar tut questas discussiuns èsi, tenor quai che nus savain, betg previs da stritgar senza cumpensaziun l'emissiun Telesguard», ha accentuà Jäger ed agiunt, ch'i n'existia perquai nagin basegn

Tematicas rumantschas en l'ura da dumondas dal cussegl grond. Da san. deputà *Christina Hartmann*, cussegljer guvernativ *Martin Jäger* e deputà *Domenic Toutsch*.

d'agir da vart dal Chantun. Ch'el saja cuntent e quietà d'udir quai, ha ditg *Christian Hartmann*, «i dat numnadain blera glied pli attempada che nun ha la pussaivladad da guardar il Telesguard en l'internet.»

PI21 reelavrà bainbaud pront per vegnir discussiunà

Domenic Toutsch (pps, Sur Tasna) s'ha

infurmà davart il Plan d'instrucziun 21 (PI21): «Fitg bleras vischnancas, autoritads da scola ed organisaziuns linguisticas da l'Engiadina e da la Surselva han crititgà fermamain il PI21 en quai ch'i riguarda l'instrucziun dal rom rumantsch.

Han ins adattà il PI21 definitiv da maniera ch'el resguarda las costituziuns da las vischnancas cun scolas che

alfabetiseschan en l'idiom?» Sco segunda ha'l dumandà, sche la regenza hai procurà ch'i na dettia tar il midament enavos tar l'idiom naginas confrunziuns cun las duas differentas variantas da lingua scritta rumantscha. «Sunter ch'igl è vegnì crititgà da bleras varts, era grischunas, ch'il PI21 saja memia prentensius per las scolaras e scolaras ha la radunanza dals 21 directurs e directu-

ras d'educaziun dals chantuns pertugads (la D-EDK) decis da reelavurar il plan d'instrucziun», ha ditg Jäger, «il plan è vegnì scursanì marcantamain en tut las spartas. Quest PI21 reelavrà discussiunescha la D-EDK ils 30 e 31 october a Basilea, el vegn qua ubain deliberà ubain tractà en in'ulteriura lectura.» Avant la deliberaziun dal PI21 da vart da la D-EDK na pon ins, sco ch'il cussegljer guvernativ ha ditg, «betg orientar en detagl davart singulas spartas dal plan d'instrucziun.» Resguardond questa situaziun da partenza ha Jäger alura respus las duas dumondas da Toutsch.

«Las vischnancas decidan davart idiom u rg»

Ch'era las parts spezialas grischunas dal plan d'instrucziun en connex cun las scolas rumantschas e talianas sajan vegnidas reelavuradas, ha ditg il cussegljer guvernativ, «per las scolas rumantschas decida la vischnanca, sch'i vegn alfabetisà en l'idiom u en rumantsch grischun, quest princip ha da resguardar il PI21.»

Cun introducir il PI21 vegn la regenza, sco ch'el ha cuntinuà, a realisar il model da coesistenza elavrà da la Lia Rumantscha ensemen cun Pro Idioms Surselva ed Engiadina sco era cun la Pro Rumantsch. «A regard la realisaziun concreta na pon ins, sco tar ils auters cuntegn dal PI21, per il mument anc betg orientar», ha concludì *Martin Jäger*. *Domenic Toutsch* l'ha engrazià per la resposta levamain «velada», betg dal tut uschè clera.